

Kwetsbare ouderen over het huisbezoek

De bulk van het onderzoek naar huisbezoeken gaat over uitkomstmaten als functionaliteit of uitstel van ziekenhuisopname; de resultaten ervan zijn tegenstrijdig. Van Kempen et al. bevroegen elf kwetsbare ouderen en hun mantelzorgers over hoe zij zelf tegen huisbezoeken aankijken.

In het onderzoek werd een brede definitie van kwetsbaarheid gehanteerd. De steekproef was gericht op het insluiten van ouderen met een verscheidenheid aan gezondheids- en welzijnsproblemen. Bij deze ouderen

en hun mantelzorgers werden semi-structureerde interviews afgenomen. Na elf interviews werd informatieverzadiging bereikt.

Zoals u wellicht al vermoedde, gaven ouderen aan huisbezoeken te waarderen. Zij benadrukten vooral het belang van persoonlijke aandacht en aandacht voor hun psychosociaal functioneren tijdens een huisbezoek. Dit zou vertrouwen scheppen en daarnaast de zorgverlener in staat stellen de zorg te bieden die op dat moment voor die persoon nodig is.

Kwetsbare ouderen misten het contact met de huisarts zoals dat vroeger was. Hoewel niet eerste keus, vinden zij de praktijkondersteuner een goed alternatief voor de huisarts.

De aandacht voor het persoonlijke en psychosociale lijkt nog onderbelicht in het huidige onderzoek naar interventies voor kwetsbare ouderen. De auteurs suggereren patiënten te betrekken bij het ontwikkelen van zorgprogramma's voor ouderen. Het lijkt raadzaam om ook het veld te vragen wat hierin wenselijk en haalbaar geacht wordt. Dit is mogelijk gevarieerd en afhankelijk van factoren als setting, praktijkorganisatie en attitude van de arts. ■

Pim van den Dungen

Van Kempen JA, et al. Home visits for frail older people: a qualitative study on the needs and preferences of frail older people and their informal caregivers. Br J Gen Pract 2012;62:e554-60.

Nieuwe sociale visite voor kwetsbare ouderen

In het verleden legden huisartsen sociale visites af bij bepaalde ouderen om ze – onder het mom van bloeddruk meten – in de gaten te houden. Hoewel de meerwaarde van deze bezoeken nooit is aangetoond, meenden huisartsen hier goed aan te doen omdat het 'kwetsbare' ouderen betrof: ouderen met een groter risico op problemen. Inmiddels staan kwetsbare ouderen volop in de belangstelling en bestaan er allerlei nieuwe initiatieven om deze groep ouderen in kaart te brengen en de zorg

voor hen te verbeteren. Onderzoekers van VUMC vergeleken vijf verschillende instrumenten. PRISMA-7 is het meest effectief.

De vijf instrumenten waren: klinische beoordeling door de huisarts, polyfarmacie (≥ 5 medicijnen), de Groningen Frailty Indicator (GFI), de PRISMA-7 (lijst met 7 vragen), en zelfbeoordeling door de oudere zelf. De Frieds kwetsbaarheidscriteria en het oordeel van een expertpanel dienden als gouden standaard. De onderzoekers namen de verschillende instrumenten af bij 102 mensen van 65 jaar en ouder. Zij berekenden van de 5 instrumenten de *Area Under the Curve* (AUC). In oplopende volgorde waren de resultaten: polyfarmacie (AUC 0,66), zelfbeoordeelde

gezondheid (0,72), GFI (0,73), beoordeling door de huisarts (0,75) en PRISMA-7 (0,82). PRISMA-7 is volgens dit onderzoek het meest adequaat om kwetsbare ouderen te identificeren.

Moeten we nu allemaal dit vragenlijstje gaan gebruiken? Volgens mij kom je daar niet mee uit. Polyfarmacie is in veel gevallen een belangrijke indicator dat er wat aan de hand kan zijn, hoewel dit instrument in dit onderzoek lager scoort. Het oordeel van de huisarts heeft de op één na hoogste score. Bij het in kaart brengen van kwetsbare ouderen kunnen lijstjes helpen, maar net als vroeger blijft het oordeel van de huisarts een belangrijke factor en andere methoden kunnen ook een bijdrage leveren. Het uiteindelijke doel is immers dat u samen met de kwetsbare oudere kijkt hoe u het functioneren, de zelfredzaamheid en de kwaliteit van leven kan verbeteren of zo goed mogelijk kan behouden. ■

Just Eekhof

Hoogendijk EO, et al. The identification of frail older adults in primary care: comparing the accuracy of five simple instruments. Age Ageing 2012 Oct 28. [Epub ahead of print]



Foto: Frank Muller/Hollandse Hoogte

De berichten, commentaren en reacties in het Journaal richten zich op de wetenschappelijke en inhoudelijke kanten van het vak. Bijdragen van lezers zijn van harte welkom (redactie@nhg.org).